

Већу Интердисциплинарних докторских студија
Универзитета уметности у Београду
Косанчићев венац 29
11000 Београд

ИЗВЕШТАЈ

Комисије за оцену и одбрану докторског уметничког пројекта

ХИБРИДНИ ЈАВНИ ПРОСТОРИ - Јавни интерактивни мултимедијални пројекат

кандидаткиње

Деане Петровић

Веће интердисциплинарних докторских студија Универзитета уметности у Београду, на седници одржаној 12. априла 2018. године, донело је одлуку о образовању Комисије за оцену и одбрану докторског уметничког пројекта „**ХИБРИДНИ ЈАВНИ ПРОСТОРИ - Јавни интерактивни мултимедијални пројекат**“ Деане Петровић, студенткиње докторског студијског програма Дигитална уметност Интердисциплинарних студија Универзитета уметности у Београду.

На основу увида у реализован уметнички део пројекта и поднети писани материјал, комисија у саставу:

др ум. Александар Давић, ред. проф. Академије уметности у Новом Саду

др ум. Милорад Младеновић, ванр. проф. Архитектонског факултета, Универзитет у Београду

Иван Шијак, ванр. проф. ФДУ

др ум. Дејан Грба, ванр. проф. ФЛУ, коментор

др ум. Александра Јованић, доцент ФЛУ, ментор.

закључила је да кандидаткиња може да приступи одбрани докторског уметничког пројекта.

Биографија кандидаткиње

Деана Петровић (1983), 2010. године завршила је мастер студије компјутерске уметности и дизајна на Академији уметности у Београду. Током студија постигла је запажене резултате на пољу дизајна и уметности. Аутор је концепта групне студентске изложбе „Антидепресив“ у галерији „Озон“ у Београду, 2008. године. Добитница је „Видовданске награде“ Академије уметности за најбољег студента Катедре за компјутерску уметност и дизајн. Дипломирала је документарним видео радом „Виртуални vs. реални идентитет“, (*Virtual vs. real ID*) који је 2011. године имао премијеру на фестивалу „Видеомадеја“ у Новом Саду. Константно усавршава своја знања и вештине на многим радионицама и курсевима, као што су курс фотографске мајсторске школе „ИВАС“ (*IVAS-International Visual Art Society*), и радионице аугментативне реалности на међународним фестивалима.

Од 2011. до 2016. године ангажована као уметничка сарадница на Академији уметности „Београд“, на Катедри за фотографију и камеру, као и на обједињеним предметима за студенте Академије уметности (Компјутерска уметност и дизајн, Основе визуелних ефеката, Дигитална обрада слике, Портретна фотографија). Током рада на Академији уметности, ангажована је на многим радионицама фотографије као инструктор и модератор. Учествовала у оснивању културног центра „Комбинат“, простора за едукацију и уметничко деловање у Земуну. Практично искуство из дигиталне обраде покретне слике стекла у студију за пост-продукцију „Други спрат“ (*Second Floor*). Од 2015. године наставља професионални ангажман у студију „Дигиталкрафт“ као композитерка визуелних ефеката на интернационалним филмским и телевизијским пројектима.

Бави се мултимедијалним уметничким пројектима и дизајном покретне графике. Учествовала на бројним интернационалним изложбама и фестивалима видео уметности у земљи и иностранству („Квир Салон“, конференција у Њујорку „Дицигал квирс” (*Digital Queers*), Фестивал у Берлину „ЦТМ” (*СТМ*), БЕЛЕФ, ФИСТ, галерија у Бечу „Хорбигер“ (*Hoerbiger*), „Пароброд“, Фестивал кратког метра, Дечји октобарски салон, „Мерлинка“ фестивал, итд). Од награда издвајамо: 2003 године, немачки часопис „Раум енд Цајт” (*Raum&Zeit*) доделио је награду за фотографију на интернационалној изложби професионалне фотографије (*PPofE*) у галерији „Прогрес“, а 2006. године, добитница је прве награде за фотографију на тему „Град и људи“ секретаријата за културу Србије и центра у Бечу „Компрес Виен” (*Compress Wien*).

Детаљна анализа докторског уметничког пројекта

Уметнички докторски пројекат *Хибридни простори* представља практично и теоријско проучавање промене перцепције простора који нас окружује услед интервенције употребом дигиталне технологије. За простор је изабран физички јавни простор који је изгубио оригиналну функцију или је потпуно напуштен, доминантно неактивни индустријски простори. Међу употребљеним дигиталним технологијама, фокус је на креирању аудио-визуелних монтажних секвенци од дигитализованог архивског материјала. Утицај дигиталне уметности, специфично ангажоване уметности, на јавни простор, стављен је у фокус пројекта.

Нова монтажа архивског материјала утиче на његову перцепцију, он губи првобитни контекст и поприма нова значења. Због тога је избор простора у којем је изведен рад једнако битан. Простор је морао да се уклопи концептуално, али и да задовољи основне техничке услове за изведбу рада.

Практични део пројекта

Практични део пројекта представља имерзивну пројекцију видео материјала, које кандидаткиња дели по примењеним техникама у групе: вишеканални видео, фриз, покретна мапирана пројекција и динамички видео колаж.

Шестоканални видео је пројектован у простору тако да чини мапирани имерзивни простор од 180°. Режијским и монтажним поступком, одабрани комбиновани кадрови се истовремено пројектују на 6 површина - на зидовима и плафону. Током пројекције, функције канала се мењају, на почетку су сви уједначени и упознају гледаоца са простором, док у завршном делу један канал је централни док други истичу илустративност рецитала.

Фриз се појављује повремено да растерети слику, и даје простор гледаоцу да апсорбује претходне целине и припреми се за надолазеће. Позициониран је у горњој трећини пројекционе површине.

Покретне мапиране пројекције, у којима вишеканални видео мења позицију су употребљене у сценама која приказују колективни рад и у секвенцама покретног фриза.

Динамички видео колажи су заступљени у видео композицијама за плафон, као и у фризовима на зидовима. Слично класичном ликовном колажирању, видео материјали су рекадрирани, маскирани и спојени у нову композицију.

Драматуршком анализом, као и анализом монтажних поступака, видимо да увод у видео рад чине секвенце спорих покретних кадрова најсавременијих фабрика шездесетих и седамдесетих година 20. века, „грађених по мери радног човека“. Приказана су радна места, додатне активности око фабрике и задовољни радници на својим радним местима. На то се надовезују сцене колективних радних акција, послератне обнове и изградње, кадрови ударника из целе земље; кадрови који инспиришу на „полетна и позитивна“ осећања код посматрача.

Сегмент након сцена психолошког успона визуелно је растерећен, омогућујући фокусирање на звучне сензације, али и време за рефлексiju гледаоца на претходну секвенцу. Мотиви грађења се репетитивно приказују у форми фриза, тако да публика може да размотри све његове елементе и детаље.

Сцена „Метална симфонија“ служи као увод у „Градилиште“, најдинамичнији је део инсталације и представља драматуршку кулминацију рада. Слика се разлаже на

мноштво малих, које у групацијама круже по зидовима, док се повремено активира стробоскопски ефекат. Интроспективни део на крају инсталације представља закључак. Овај сегмент Деана Петровић описује се као „поетичну аутоанализу човека као продуктивног радног бића.“

Писани део пројекта

Писани део пројекта чине теоријска истраживања различитих области које су на директан начин повезане са темом и реализацијом пројекта *Хибридни простори*. У првом делу истраживања, кандидаткиња се бавила проучавањем референтних ликовних и видео радова, екранске уметности, креирања хибридних простора, различитих облика мешане реалности и хибридних простора.

Преглед развоја технологије екрана упоредо са истраживањем појма хибридних јавних простора, као и њихова колективна и мултимодална употреба, анализирани су кроз ставове Елила (*Jacques Ellul*), Делеза (*Gilles Deleuze*), Гатарија (*Felix Guattari*) и Мановича (*Lev Manovich*). Однос града, урбаног простора и екрана, интерфејса, приказан је кроз истраживања Пола Вирилија (*Paul Virilio*). Најзад, кроз ставове Марка Шнабела (Marc Schnabel) свеобухватно је приказан и дефинисан хибридни простор као један од видова мешане реалности.

Последњи део писаног дела пројекта обухвата детаљне описе истражених локација и техничку спецификацију пројекта, као и потенцијалне форме реализације и надградње пројекта.

Оцена остварених резултата

Полазиште и сврха овог уметничког пројекта је истраживање перцепције простора измењеног технологијом имерзивне мултиканалне аудио-визуелне пројекције. Тематски и методолошки, рад повезује поетику са културно-политичким појавама у постиндустријском друштву, истражује напуштене индустријске објекте и могућност уметничких интервенција на тим локацијама.

Уметничко деловање у напуштеним просторима, или просторима који су променили своју првобитну намену, употребом дигиталне технологије добијају се нови наративни слојеви. Изразита пажња и главни акценат у раду усмерава се ка стварању хибридних простора, свеобухватног сензорног искуства, као истраживању у којој мери је могућа интеграција дигиталног садржаја у физички јавни простор.

Централни део рада чини мултиканална аудио-визуелна инсталација „Ливница песама“, која се састоји од шест великоформатних пројекција и четвороканалног звука. Пет пројекција је мапирано на зидовима хангара (две лево, две десно и једана централно), док је шеста пројекција мапирана на плафону простора. Пројектовани видео је монтажно третиран као свеобухватна, хомогена целина, која сугерише променљив начин посматрања садржаја. Сегменти видео материјала су динамично колажирани, и током пројекција стварају нове односе и облике у датом простору. Звук прати пројекцију, неодвојиви је део инсталације, а компонован је такође од архивског материјала.

Појмовно-теоријски оквир рада односи се на детаљно истраживање тема повезаних са идејом рада кроз теоријску литературу, али пре свега тематике видео радова, историјског развоја технологије екрана, теоријских оквира хибридног простора, теорије и облика мешане реалности, хибридизације медија, кроз анализу одабраних актуелних примера и историјских паралела, као и истраживање могућих реализација и развика пројекта.

Критички осврт референата

Евидентна је методологија којом је пажљиво развијан рад, истраживан развој технологије екрана, хибридних простора и мешане реалности, прикупљани и анализирани архивски материјали, испитиване техничке могућности за реализацију имерзивних пројекција, анализирани потенцијалне локације за извођење рада, а затим и успешност и убедљивост у реализацији сложене амбијенталне целине.

Рад је први пут изведен 11. јуна 2017. године у пословно-магазинском просотру „Хангар“ у луци „Београд“. Опис и анализа изведбе на локацији, као и критички осврт на реализацију, изложени су у писаном делу докторског уметничког пројекта. Документарни филм о изведби рада, као и пратећи визуелни материјали који документују рад на пројекту, графички прикази истражених локација и архивског материјала коришћеног у раду, приказани су у периоду од 27. маја до 8. јуна 2017. године у галерији Музеја науке и технике у Београду.

Истражујући концепте хибридних простора и могућностима уметничког деловања у неактивним индустријским просторима, Деана Петровић успешно креира нову перцепцију одабраних окружења код публике, приближавајући културно и историјско наслеђе кроз активирање запуштених јавних простора локалној заједници. Даље могућности развоја пројекта се огледају у примени и других техника мешане реалности, као што би биле сферичне, панорамске пројекције, затим додавање интерактивности у имерзивне пројекције и прелазак у област проширене (аугментативне) реалности.

Успешност и убедљивост рада проистиче и из дуготрајног и исцрпног истраживања фото и видео материјала у архивама Музеја Југославије, Филмским Новостима и програмском архиву ТВ Београд (одсек за историографију). Избор локације и избор визуелних садржаја је, осим просторно, уклопљен и тематски. Колективни рад у фабрикама, на градилиштима и радним акцијама, прожети су снимцима радника-песника и темама „полетног рада“ и положаја радника и радница у систему производње. Истражени материјал кандидаткињу инспирише за будуће аудио-визуелне инсталације, које кроз имерзивни доживљај оживљавају и друге напуштене индустријске просторе.

Закључак комисије

Кандидаткиња је у докторском уметничком пројекту „ХИБРИДНИ ЈАВНИ ПРОСТОРИ - Јавни интерактивни мултимедијални пројекат“ представила истраживање неактивних простора у урбаним срединама, простора са значајним историјским, архитектонским и културним вредностима, и креирање мултимедијалног садржаја, који кроз имерзивно окружење омогућава перцепцију хибридног простора.

Деана Петровић је своја техничка знања и способности максимално искористила у реализацији овог докторског уметничког пројекта, спајајући две области којима се бави – видео уметност и хибридне просторе. Јасно је дефинисала концепцијске и методолошке поставке пројекта, успешно га реализовала и документовала у писаном делу. Тиме је потврдила своје стваралачке могућности, квалитете и склоности ка истраживању архивских материјала и њихову надградњу дигиталним алатима, креативан приступ прилагођавању видео инсталације постојећим локацијама, али и добро познавање и иновативну употребу дигиталних изражајних средстава.

Докторски уметнички пројекат *Хибридни јавни простори* представља синтезу уметничких вредности и технолошких могућности, омогућава развој уметничке методологије у раду са неактивним индустријским просторима, који су данас често неадекватно заштићени и недовољно искоришћени за добробит заједнице, а нуде знатан потенцијал за уметничко деловање. Локације истражене током припрема пројекта чине основу за нове уметничке интервенције и акције које би омогућиле друштвено корисно активирање јавних простора. Употребом богате архиве РТС-а, до сада недовољно коришћене у уметничким пројектима, Деана је поставила основу за наставак уметничких истраживања и теоријске разраде кроз повезивање нових локација и тема као што су радне акције, положај жена у радној заједници, радници и уметност.

Имајући све наведено у виду, комисија предлаже већу Универзитета уметности да кандидаткињи Деани Петровић, одобри одбрану докторског уметничког пројекта „ХИБРИДНИ ЈАВНИ ПРОСТОРИ - Јавни интерактивни мултимедијални пројекат“.

У Београду, 28.5. 2017.

Комисија:

др ум. Александар Давић, ред. проф. Академија уметности у Новом Саду

др ум. Милорад Младеновић, ванр. проф. Архитектонски факултет, Универзитет у Београду

Иван Шијак, ванр. проф. ФДУ

др ум. Дејан Грба, ванр. проф. ФЛУ, коментор

др ум. Александра Јованић, доцент ФЛУ, ментор